

Informacija o potraživanju nedostajućih sredstava za sprovođenje IPA 2021 projekta: „Podrška EU sektoru poljoprivrede u Crnoj Gori“

Evropska komisija je 15. decembra 2021. godine usvojila Godišnji akcioni program za Crnu Goru za 2021. godinu (IPA 2021), dok je Finansijski sporazum za ovaj program potpisan 15. decembra 2022. godine, čime su kreirani preduslovi za početak sprovođenja tenderskih procedura za projektne aktivnosti koje su planirane programom. Rok za potpisivanje ugovora za projektne aktivnosti je 15. decembar 2025. godine, dok je rok za implementaciju aktivnosti predviđenih ugovorom 15. decembar 2028. godine.

Sektor Poljoprivrede je kroz program IPA 2021 podržan sa ukupno 9 miliona eura (100% finansiran od strane EU) za projekat: „Podrška EU sektoru poljoprivrede u Crnoj Gori“. Cilj projekta je pružanje podrške u ispunjavanju završnih mjerila u Pregovaračkim poglavljima 11, 12 i 13 kroz unapređenje kapaciteta administracije MPŠV za implementaciju Zajedničke poljoprivredne politike, Zajedničke ribarske politike i zakonodavstva u oblasti bezbjednosti hrane, veterine i fitosanitarne politike, kao i poboljšanje uslova za rast poljoprivredne i ribarske proizvodnje.

Projekat se realizuje kroz tri komponente:

1. Poljoprivreda i ruralni razvoj (3,6 miliona EUR),
2. Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (3,4 miliona EUR) i
3. Ribarstvo (2 miliona EUR).

Ovaj projekat je **prvobitno odobren kroz IPA 2018 programsku godinu** (IPA II), za koju je finansijski ugovor bio potpisan 2019. godine. **Međutim, sredstva opredijeljena za ovaj projekat usljed COVID 19 pandemije su tokom 2020. godine preusmjerena na sektor zdravstva.** Uslov za ponovno odobravanje projekta kroz IPA 2021 (prvu IPA III programsku godinu) od strane EK bio je da **aktivnosti i budžeti za iste ostanu nepromijenjeni.**

Komponente 1 i 3 se sprovode kroz direktni sistem upravljanja, gdje je ugovorno tijelo Delegacija Evropske unije, dok se komponenta 2 sprovodi kroz indirektni sistem upravljanja i za ugovaranje i implementaciju ove komponente su zadužene odgovorne institucije Vlade Crne Gore (Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU) Ministarstva finansija i Uprava za kapitalne projekte (UKP)).

Kada je u pitanju komponenta 2 - Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi, koja se sprovodi kroz indirektni sistem upravljanja, predviđena je realizacija:

- ugovora o uslugama za tehničku pomoć Upravi za Bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove;
- ugovora o nabavkama za unapređenje kapaciteta laboratorija;
- ugovora o uslugama i nabavkama za unapređenje fitosanitarnog informacionog sistema;
- ugovora o uslugama za projektovanje i nadzor, kao i ugovora za izvođenje radova na izgradnji graničnih kontrolnih mjesta i Karantinske jedinice za zdravlje bilja u Crnoj Gori.

Prema postojećoj dinamici realizacije ovih ugovora i stepena spremnosti tenderske dokumentacije posljednja aktivnost koja se planira za ugovaranje je **Izgradnja graničnih kontrolnih mjesta i Karantinske jedinice za zdravlje bilja u Crnoj Gori**, koju sprovodi Uprava za kapitalne projekte u indirektnom upravljanju.

Kako su prvobitne procjene budžeta rađene 2018. i 2019. godine, usljed porasta cijena u gotovo svim sektorima (dnevnice eksperata za ugovore o uslugama, građevinski materijal, oprema, itd.) **trenutno dostupna sredstva nijesu dovoljna za realizaciju navedene aktivnosti koja se odnosi na izgradnju i**

opremanje 4 objekata, te je potrebno je obezbijediti finansiranje iz nacionalnog budžeta u iznosu od najmanje 2.000.000 EUR.

Naglašavamo da je u toku sprovođenje tendera za projektovanje pomenutih objekata, što će obuhvatiti pripremu glavnog revidovanog projekta i pratećeg predmjera i predračuna građevinskih radova, **nakon čega će biti poznat tačan iznos nedostajućih sredstava za realizaciju ovog ugovora.**

Izgradnja ovih objekata se smatra projektom od javnog interesa, od kog direktno zavisi zatvaranje Poglavlja 12 i koji će omogućiti službenicima Uprave za bezbjednost hrane, veterinarskih i fitosanitarnih poslova da vrše dužnosti inspekcije veterinarskih i fitosanitarnih pošiljki koje dolaze iz trećih zemalja, u skladu sa relevantnim EU kriterijumima i standardima.

Iz gore navedenih razloga neophodno je obezbijediti pomenuta dodatna sredstva iz nacionalnih sredstava za kofinansiranje navedenih ugovora i predvidjeti ih kroz predlog budžeta za narednu fiskalnu godinu za ugovorno tijelo - Upravu za kapitalne projekte.